

Мілька Алла Іванівна,
к.е.н., доцент, завідувачка кафедри
бухгалтерського обліку і аудиту
Срібніченко Альона Сергіївна,
здобувач вищої освіти
Полтавський університет економіки і торгівлі

ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ЕЛЕКТРОННИХ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

Анотація. У дослідженні узагальнено окремі проблеми функціонування системи електронних закупівель. Автором визначено шляхи удосконалення процесу використання системи електронних закупівель в Україні суб'єктами господарювання.

Ключові слова: державні закупівлі, прозорро, публічні закупівлі, система електронних публічних закупівель.

Електронні закупівлі – це найновіший спосіб здійснення закупівельних операцій, що передбачає використання електронних засобів протягом усіх етапів закупівельного циклу. У системі електронних закупівель знаходять своє відображення такі елементи: пошук потенційних клієнтів, визначення потенційних постачальників та підрядників, висвітлення процедури вибору та придбання товарів, обґрунтування тарифів перевізника за умови необхідності доставки товару [1].

Використання всесвітньої мережі та спеціалізованих програмних продуктів відбувається на усіх етапах здійснення електронних закупівель: від визначення вимог, подання пропозицій до здійснення платежів та потенційного управління контрактами.

Частина користувачів вважає, що електронні закупівлі є аналогом державних закупівель, таким собі підвидом електронного аукціону. Варто відмітити, що поняття «державні закупівлі», «електронні закупівлі», «електронний аукціон» не є тотожними.

Електронні аукціони можуть використовуватися як у сфері державних закупівель, так і у сфері публічних закупівель в цілому. Їх особливістю є те, що вони використовуються для обмеженого кола закупівель, які потребують визначення докладних специфікацій.

У європейській практиці державних закупівель вважалися ефективним способом протидії корупції. Проте. Більш глибокі дослідження на цю тему довели, що корупційна складова у цьому випадку не виключається оскільки мають місце потенційна змова між учасниками аукціону для встановлення «взаємовигідної» ціни для обох сторін.

Вивчивши досвід Македонії, зазначимо, що запровадження електронних аукціонів на державному рівні не дало змогу подолати корупцію у цій сфері. Зміна ціни у «потрібному» напрямку здійснювалася учасниками аукціонів

після укладання договорів, оскільки процедурою проведення електронних аукціонів передбачено можливість укладання додаткових угод після закінчення електронного аукціону.

Використання електронних аукціонів слід використовувати як тимчасове рішення для підвищення прозорості закупівель, для довгострокового ефекту слід використовувати інші інструменти [2, 3].

Виходячи із досвіду країн ЄС розглянемо альтернативні варіанти. Що можуть бути використані при формуванні дієвої системи електронних закупівель: 1) інформування діючих ринків про торги у електронному форматі; 2) електронні каталоги; 3) електронні аукціони; 4) динамічні закупівельні системи. Усі перелічені форми електронних закупівель регламентовані законодавством ЄС.

На даний час в Україні для здійснення електронних закупівель використовується система «Прозорро». Система «Прозорро» створювалась відповідно до вимог європейського законодавства у сфері публічних закупівель. Не усі учасники закупівельного процесу наразі готові до його проведення у відкритому електронному форматі, проте процес реформування системи електронних закупівель продовжується. Перепонами щодо більш швидкого впровадження системи електронних закупівель в Україні на належному рівні є небажання суб'єктів господарювання пристосовуватися до змін, вивчати нову інформацію та способи роботи із сучасними програмними та технічними продуктами.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА:

1. Карпенко Є.А., Кулик В.А. Торги з обмеженою участю: порядок проведення та необхідність застосування підприємствами та установами в Україні. *Науковий вісник ПУЕТ*. 2019. № 4 (95). С. 22-30.3. Кулик В. А. Якісні характеристики облікової інформації в умовах використання інформаційно-комунікаційних технологій. *Науковий вісник ПУЕТ*. 2017. № 5. С. 57-62.

2. Кулик В.А. Інформаційне забезпечення прийняття управлінських рішень на підприємствах електронного бізнесу. Випереджаючий інноваційний розвиток: теорія, методика, практика: монографія / за ред. к.е.н., доцента Ілляшенко Н.С. Суми: Триторія, 2018. 484 с. С. 255-267.

3. Мілька А.І., Кулик В.А. Управління витратами в контексті підвищення ефективності діяльності підприємств. *Сучасні економічні дослідження: теорія, методологія, практик*: матеріали II Міжнарод. наук. конф., м. Кельце, 27 вересня 2019 р. м. Кельце (Республіка Польща), 2019. С. 51-54.